

De Band

Uitnodiging Kerstbroodmaaltijd

Maandag 19 december, 16.00 uur nodigt de vrouwenvereniging u allen van harte uit voor de gezellige Kerstbroodmaaltijd bij Tonny Keizer, Rivierdijk 646.

Wij hopen op veel deelname. Mocht het storm lopen, dan vieren we dit in de zaal bij de kerk.

Uitje – Biesbosch Museum

We waren met 6 personen en hadden een leuke middag.

De vorm van het museum, de grasheuvels, is al interessant. Binnen is de expositie gemoderniseerd en overzichtelijk tentoongesteld. We sloten de rondgang af met koffie en gebak. Gezellig!

Diensten, aanvang 10.00 uur

- 11 dec. 3e advent, dr. A.B.P. van Meeteren, Sliedrecht
Kunst in de Kerk, koffiedrinken
- 18 dec. 4e advent, ds. J.H.B. de Waard, Papendrecht
- 24 dec. 21.30 Kerstnachtdienst, drs. Z. Albada, Gorinchem,
kerstliederen zingen vanaf 21.20 u.
- 25 dec. Geen dienst
- 1 jan. Geen dienst
- 8 jan. dr. A.B.P. van Meeteren, Sliedrecht,
kindernevendienst, koffiedrinken
- 15 jan. 17.00 Oecumenische dienst van Gebed voor de Eenheid in
de Gereformeerde kerk Boven-Hardinxveld,
Jan Steenstraat 5. Verschillende voorgangers
- 22 jan. drs. Z. Albada, Gorinchem
- 29 jan. geen dienst; in Sliedrecht ds. H. Hartogsveld
- 5 febr. dr. A.B.P. van Meeteren, Sliedrecht,
kindernevendienst, extra collecte , koffiedrinken
- 12 febr. dr. E.H. Cossee, Rotterdam
- 19 febr. mw. A. van Wijngaarden, Rotterdam
- 26 febr. geen dienst; in Sliedrecht ds. Th. Huisman-Verspui
- 5 maart ds. Harm Knoop, Olst, kindernevendienst
- 12 maart ds. J.H.B. De Waard, Papendrecht
- 19 maart ds. Th. Huisman-Verspui, Nijkerk
- 26 maart geen dienst; in Sliedrecht ds. A.F.R. v.d. Meiden

Kindernevendiensten

Op 8 januari, 5 februari en 5 maart is er de mogelijkheid van kindernevendienst.

Extra collecte

Op 5 februari is de opbrengst van de extra collecte voor de Interkerkelijke Terminale Thuiszorg hier ter plaatse.

Bloemendienst

Tel.

18 dec.	mw. A.E. Kazen-van Dijk	06-83334406
24 dec.	mw. G. v. d. Graaf-Tromp	613256
8 jan.	mw. A. Huisman-Dubbelman	630083
22 jan.	mw. M. v. 't Verlaat-de Bruin	612441
5 febr.	mw. A. v. Noordenne-van Zuilen	614543
12 febr.	mw. E. Sluimer-Vervoorn	612475
19 febr.	mw. C. Versluis-den Hertog	613203
5 mrt.	mw. T. Keizer-Trapman	612002
12 mrt.	mw. N. van der Vlies-Tukker	612184
19 mrt.	mw. M.A. de Groen-van den Berg	06 37374559

Autodienst

18 dec.	dhr. R.P. de Groen	06-12830068
24 dec.	mw. T. Keizer-Trapman	612002
8 jan.	dhr. P. van 't Verlaat	612441
15 jan.	dhr. R.P. de Groen	06-12830068
22 jan.	mw. A. van Noordenne-van Zuilen	06-51296539
29 jan.	mw. T. Keizer-Trapman	612002
5 febr.	dhr. P. van 't Verlaat	612441
12 febr.	mw. A. van Noordenne-van Zuilen	06-51296539
19 febr.	dhr. R.P. de Groen	06-12830068
26 febr.	mw. T. Keizer-Trapman	612002
5 mrt.	dhr. P. van 't Verlaat	612441
12 mrt.	mw. A. van Noordenne-van Zuilen	06-51296539
19 mrt.	dhr. R.P. de Groen	06-12830068

KOESTER HET KIND

Waarom ik tóch Jezus' geboorte vier

Ik geloof niet in God
Maar wel in goed. In het goede van de mensen
Ik heb daar geen bewijs voor. Het is geen weten, louter geloven
Maar dat geloof maakt mijn leven draaglijker

Als mensen van nature goed zijn, wie heeft ze dan die natuur
gegeven? Of wat?
Goed ligt niet ver van God

Jezus is voor mij niet de zoon van God.
Hij is een historisch figuur, en iemand die onze cultuur gevormd
heeft.
Ik heb Jezus niet in mijn hart.
Niet meer dan alle andere doden die ik nooit heb gekend.

Maar ik vier zijn geboorte
En waar die voor staat.

*Het kan.
Ieder pasgeboren kind kan de wereld veranderen.
Het kan nog.*

Nieuwe kansen, een nieuw begin.
We hoeven niet op te geven.

Als het donker is, kan het weer licht worden.
We mogen hoop hebben.
We kunnen hoop hebben.

Die hoop kan ons kracht geven, die hoop kan ons drijven.

Het kan nog.
Alles is nog niet verloren.

Laten we samen hopen.
Laten we samen zoeken naar kracht,
om onze levens beter te maken,
die van naasten en van vreemden.

Het is moeilijk, maar we hoeven niet op te geven.
Wij goede mensen kunnen elkaar helpen.
Van de wereld maken wat de wereld zijn kan,
een plek van vrede en geluk.

Wij goede mensen mogen hopen,
En geloven in wat wij goede mensen kunnen.

Kerst is een mooi moment om stil te staan
bij het goede van vreemden en van naasten.
En – voor mensen die worstelen zoals ik, een pittige –
Stil te staan bij het goede van onszelf.

Er is een onschuldig vredeskind geboren, zoals elk moment.
Als we het voeden en koesteren, is het tot veel in staat,
net als wij, alle andere goede mensen.

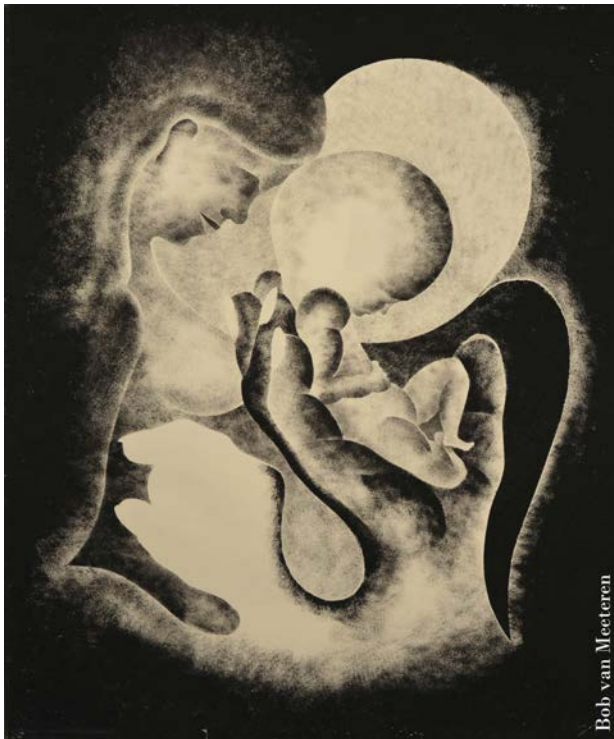
Er is een roos ontsprongen,
in het midden van de winter,
in het midden van de nacht.

Het kan.

(Franka Hummels)

Dit jaar heb ik meerdere geboortes van dichtbij mogen meemaken. Wat een hummeltjes! Zo vertederend, maar ook zo teer. En niet alleen de kindjes oogden kwetsbaar, ook de kersverse papa's en mama's.

Net als het kind, maken ook ouders bij een geboorte een nieuwe start. Ze beginnen iets nieuws. En, zo dicht journaliste Franke Hummels, in het verlengde van de ouders vernieuwt de hele mensheid zich. Iedere geboorte opnieuw. Dat is spannend, want wat zal er van het kind worden? Waarmee zal het de ouders en de wereld verrassen?

Nieuw leven, een nieuwe start. We hebben het *allemaal* in ons, óók als het krijgen van kinderen allang achter ons ligt (of als het ons nooit ten deel is gevallen). We kunnen allemaal veranderen en de wereld verrassen (inclusief onszelf)! Elke dag opnieuw, al is het maar een klein beetje en met kleine stapjes.

Kerst is het feest van het nieuwe begin. “Een kind is ons geboren.”

Ook wij kunnen een nieuwe start maken en zo opnieuw geboren worden. Ook wij mogen, telkens weer, aan de slag met wat er klein in ons is gezaaid. Ik denk bijvoorbeeld aan onze plannen voor het nieuwe jaar. Misschien hebben we die plannen al jaren. Maar telkens krijgen we een nieuwe kans om er iets mee te doen. Kerst als feest van de frisse start.

Vergezocht? Eigenlijk zit het van ouds in het kerstfeest ingebakken. De Romeinse en Germaanse midwinterfeesten, waarop ons kerstfeest is geënt, duurden twaalf dagen: van 25 december tot 6 januari (Driekoningen, het feest van de ster die ons leidt naar een nieuw begin). Het is een duistere tijd, een periode waarin de nachten het langst zijn. Een ideale tijd voor de voorbereiding op wat er voor moois in het verschiet ligt.

Het is niet voor niets dat de midwinterfeesten *twaalf* dagen duurden. De dagen weerspiegelen de twaalf maanden van een compleet jaar. Elke dag moesten de boze geesten worden verjaagd om het nieuwe jaar veilig en goed te laten verlopen.

De oude kerk nam veel van de Romeinse en Germaanse gebruiken over. En zo werd de periode van twaalf dagen een tijd van reflectie, van voorbereiding op het nieuwe jaar, met aandacht voor de duistere kant: de demonen van de midwinterfeesten werden vervangen door de herdenking van de kindermoord op 6 januari.

Twaalf dagen van licht en donker – bij uitstek een moment om na te denken over het kind in ons. Het kind dat niet alleen vreugde brengt, maar ook zorgen. Want het kind wordt bedreigd door krachten die alles bij het oude willen laten (gesymboliseerd door koning Herodes). Krijgt het een kans om op te groeien in het jaar dat voor ons ligt? Of blijft het bij een belofte?

In de Bijbel klinkt hoopvol dat in de strijd tussen licht en donker het licht overwint, net als na iedere winterzonnwende. Het duister heeft het licht niet in z'n macht gekregen (Joh. 1). Franka Hummers blijft daar dichtbij als ze dicht:

Als het donker is, kan het weer licht worden.
We mogen hoop hebben.
We kunnen hoop hebben.

Die hoop kan ons kracht geven,
die hoop kan ons drijven.

Het kan nog.
Alles is nog niet verloren.

Laten we samen hopen.
Laten we samen zoeken naar kracht,
om onze levens beter te maken,
die van naasten en van vreemden.

Moge het zo zijn!

Aries van Meeteren

Leden

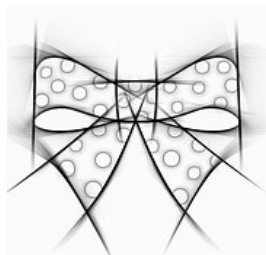
Onze voorzitter Lies Sluimer verhuist op 24 december naar:
Bonkelaarplein 97, Sliedrecht. Een goede tijd daar toegewenst.

Mevr. A. de Jong-Dukel heeft haar lidmaatschap opgezegd.

Enige tijd geleden is mevr. A. Kraayeveld-Langendijk verhuisd naar
de Venusstraat 35. Wij wensen haar daar een fijne tijd.

Verjaardagskalender

Wij feliciteren de jarigen van de komende maanden en wensen hen een fijne dag toe:

4 dec.	mw. E.L. Cornelis-Spijkerboer
5 dec.	mw. A. Goedegebuur
26 dec.	mw. G.B. Brandwijk
2 jan.	mw. A. de Jong-Wallet
4 jan.	mw. A. den Breejen-van Garderen
9 jan.	mw. M. van 't Verlaat-de Bruin
13 jan.	mw. M.M. Vis
22 jan.	mw. A. Kwak-Lemkes
23 jan.	dhr. W. Goedegebuur
29 jan.	mw. J. de Kok-Coenraads
29 jan.	dhr. Z. Albada
3 febr.	dhr. A.G. Kamsteeg
5 febr.	dhr. C. van den Herik
10 febr.	mw. I. de Jong-van Wingerden
17 febr.	mw. G.M. Busé-Versteeg
22 febr.	mw. K. van Houwelingen-v.d. Hout
8 mrt.	mw. M.A. de Groen-van den Berg
11 mrt.	dhr. J. Kazen
18 mrt.	mw. C. Versluis-den Hertog

Contact met de voorganger

Bellen, mailen, appen, sms-en, facebooken, ik ben van alle markten thuis. Maar het liefst kom ik gewoon bij u langs. Dat praat wel zo makkelijk. Maak gerust een afspraak! Ik ben er niet alleen voor bij ziekte, nood en andere calamiteiten. Ook als u wel eens een goed gesprek kunt gebruiken of eens van gedachten wilt wisselen over iets dat u bezig houdt, kom ik graag op de koffie.

Ik ben bereikbaar op avanmeeteren@kerkmetdebeelden.nl. Wie wil bellen, kan me overdag bereiken op 06-26258184. Gezien mijn overige werkzaamheden kan ik niet beloven dat ik u onmiddellijk uitgebreid te woord kan staan. Maar ik maak graag een afspraak voor een vervolgesprek.

Aries van Meeteren

Aandachtscommissie

Wij stellen het op prijs dat u opnamen in het ziekenhuis en thuiskomst uit het ziekenhuis meldt aan Liesbeth Kazen (06-8333 4406) of aan Tonny Keizer (0184-612002), zodat wij hieraan aandacht kunnen besteden.

Kerstmis

Wij nodigen u allen hartelijk uit met familie en vrienden onze Kerstnachtdienst te bezoeken op zaterdag, 24 december om 21.30.

Voor de dienst is er samenzang van kerstliederen, dat begint om 21.20 uur. Onze voorganger is drs. Zandrie Albada, en het orgel wordt bespeeld door Anja Breedijk.

Op zondag 25 december is er geen dienst.

Zij die op de sterren reizen

*Zij die op de sterren reizen
op hun innerlijk kompas,
zijn de zieners en de wijzen,
zoekers in de grote nacht.*

*Zij die op de sterren reizen,
varend op de hemelkaart,
zoeken tekens in de ruimte
naar het hart van het bestaan.*

*Zij die op de sterren reizen,
op gedachten snel als licht
zien de grootheid van het kleine
in een pasgeboren kind.*

*Zij die op de sterren reizen
vinden sterren in hun hart,
worden nieuwe zieners, wijzen
van een stralend gouden dag.*

*Zij die op de sterren reizen,
brengen daar vandaan iets mee,
want de afglans van de sferen
geurt als wierook om ons heen.*

(Marijke de Bruine)

Gebed voor de Eenheid 2017: 15 januari

In januari staan we stil bij de Week voor de Eenheid van de Christenen. Het is traditie dat een Christelijke geloofsgemeenschap afkomstig uit een willekeurig land, de liturgie samenstelt. Dit jaar is dit Duitsland. Het thema: “Wat ons drijft is de liefde van Christus”, 2 Korintiërs 5: 14-20. Dit zal ook het onderwerp zijn van de komende gemeenschappelijke oecumenische viering op 15 januari.

Dat onze medechristenen in Duitsland het onderwerp bedachten is niet toevallig. Het is in 2017 immers 500 jaar geleden dat een vernieuwingsbeweging in de kerk een naam en een gezicht kreeg: Maarten Luther poneerde 95 stellingen aan de deur van de slotkapel van Wittenberg, Duitsland. Het werd het begin van de Reformatie. Voor Luther was de rechtvaardiging door geloof in Jezus Christus de kern. Het is tragisch dat dit belangrijke besef toch een scheur door de kerk is geworden. Zou dat niet anders kunnen? Dit is in elk geval de focus van deze Week van Gebed.

Uit de recente historie weten we dat Duitsland ook een andere scheuring heeft gekend. In 1961 werd door de toenmalige DDR een muur gebouwd die moest verhinderen dat inwoners van Oost-Duitsland de vlucht namen naar het vrije westen. Die hield stand tot 1989. Toen werd de muur afgebroken en Duitsland herenigd. Ook deze scheuring vindt u terug in de liturgie.

De Raad van Kerken in Nederland en de Interkerkelijke Werkgroep in Hardinxveld-Giessendam roepen u op deel te nemen aan de Oecumenische dienst op **zondag 15 januari a.s., 17.00 uur, in de Gereformeerde Kerk Boven-Hardinxveld, Jan Steenstraat 5.**

De werkgroep bestaat uit leden van: Gereformeerde Kerk Boven-Hardinxveld, Gereformeerde Kerk Neder-Hardinxveld, Vrijzinnige Geloofsgemeenschap Hardinxveld-Giessendam en de Rooms Katholieke Geloofsgemeenschap Hardinxveld-Giessendam.

Wij verwelkomen u graag. Namens de werkgroep: Arie Knecht.

De Bijbel als dagboek van de mens

In tal van boeken kunnen we lezen dat religie en wetenschap op gespannen voet met elkaar staan. En terecht. De Bijbel is geen geschiedenisboek en ook voor lessen biologie of natuurkunde kun je beter iets anders lezen. Maar nu is er het ‘Oerboek’ van de Nederlandse evolutiebioloog Carel van Schaik en de Duitse historicus Kai Michel. Hierin laten de auteurs zien dat de Bijbel eigenlijk uitstekend aansluit op wat we uit de evolutiebiologie weten over de ontwikkeling van de mens.

Van Schaik is hoogleraar antropologische biologie aan de universiteit van Zürich en publiceert veel over mensapen en de evolutie van de mens. Het viel hem op dat er in de oertijd een moment is geweest dat ontzettend lijkt op de verdrijving van Adam en Eva uit het paradijs, namelijk de uitvinding van de landbouw. Ga maar na.

Voordat mensen in primitieve boerderijtjes bij hun eigen land of vee gingen wonen, leefden ze als jager-verzamelaars. Ze trokken rond in kleine groepjes en leefden van wat ze in de natuur te eten vonden. Bezittingen hadden mensen nauwelijks en de verhouding tussen mannen en vrouwen was redelijk in balans. Omstreeks 10.000 v.C., na de laatste grote ijstijd, kwam er een omslag. De gure vlaktes in het Midden-Oosten veranderden in een soort luilekkerland, met uitgestrekte graslanden en een enorme

rijkdom aan dieren. Mensen die vroeger rondtrokken om voedsel te verzamelen, hoefden dat niet langer te doen.

Maar na een reeks eeuwen waren er door overbejaging steeds minder dieren. De mensen verzonnen een list en zo ontwikkelden ze de landbouw.

Daarmee waren de paradijselijke omstandigheden van weleer voorbij. Mensen kwamen te leven in een wereld waarvoor ze in evolutionair-biologisch opzicht eigenlijk niet waren toegerust. Voortaan moesten mannen werken in het ‘zweet hunner aanschijn’ voor een goede oogst. Vrouwen kregen te maken met vreselijke pijnen bij het baren. Want door hun nieuwe bestaanswijze waren de mensen kleiner geworden, terwijl baby’s op het moment van hun geboorte geen kleinere hoofdjes hadden gekregen.

Maar dat was niet alles. Toen mensen boeren werden, kregen ze meer bezittingen dan ze ooit hadden als jager-verzamelaars: akkers, vee en werktuigen. Dat eigendom moest worden beschermd tegen de begerige blik van anderen. De ooit zo harmonische samenleving van de jager-verzamelaars werd een harde, door mannen gedomineerde landbouwmaatschappij met strijd, concurrentie en oorlogen. Zie hier de achtergrond van het paradijsverhaal, de verdrijving uit de Hof van Eden en de moord van Kaïn op zijn broer Abel, zeggen Van Schaik en Michel.

Het ‘Oerboek’ biedt allerlei fascinerende inzichten. Steeds zagen mensen zich geconfronteerd met nieuwe problemen die voortvloeiden uit de invoering van de landbouw. Want er kwamen niet alleen familievetes en oorlogen. Ook ontstonden nieuwe ziekten, doordat boeren dicht op hun vee leefden en dierziekten

eenvoudig oversprongen op de mens. De landbouwers vestigden zich bovendien vaak in de buurt van rivieren en beken. Bij langdurige regenval stroomden die over, waardoor huizen, vee en oogst wegspoelden.

Al snel zochten mensen naar manieren om sociale spanningen, natuurrampen en epidemieën af te wenden. Godsdienst speelde daarin een prominente rol. Jager-verzamelaars waren altijd al religieus, maar in de nieuwe landbouwsamenleving kreeg religie een andere rol, nl. die van moreel smeermiddel, zeggen Van Schaik en Michel. Mensen bedachten dat hun goden alles zagen en dat ze boos waren op hun schepsels. Ze deden er vervolgens alles aan om de goden gunstig te stemmen. Alles wat kon leiden tot rampen werd taboe verklaard.

Een klein volk in een klein land, in de tang tussen de grote rijken in Egypte en Mesopotamië, ging nog een stap verder: de Israëlieten bedachten dat er maar één God was, in plaats van een hele trits. Die God was almachtig. Hij drong met zijn regels door tot in de kleinste uithoekjes van het menselijk bestaan. En zo ontwikkelde het joodse volk de Thora, een indrukwekkende verzameling van maar liefst 365 verboden en 248 geboden.

Van Schaik en Michel gaan er vanuit dat de mensheid vandaag de dag nog altijd tobt met de gevolgen van de landbouwrevolutie van 12.000 jaar geleden. Nog altijd kennen we het gevoel dat we uit het paradijs zijn verdreven, dat we leven in een wereld waarvoor we niet zijn gemaakt. We zoeken telkens opnieuw de geborgenheid en sociale zekerheid van weleer.

Nu is de Bijbel voor velen van ons niet meer het boek dat *en detail* ons leven stuurt en richting geeft aan de hand van wetten en geboden. Veel van die regels zijn bovendien tijdgebonden en gebaseerd op waarden van de toenmalige patriarchale samenleving. Maar in de Bijbel zijn nog wel degelijk allerlei verhalen te vinden die ons sterken in ons verlangen naar een meer rechtvaardige en duurzame samenleving. Van Schaik en Michel besluiten hun vuistdikke Oerboek dan ook met de woorden: “[De Bijbel is vandaag de dag niet meer] de perfecte schrift van een perfecte God [...] Hij mag eindelijk zijn wat hij in elk geval is: een verdomd goed boek.” En dat laatste geldt wat mij betreft ook voor het Oerboek zelf.

Carel van Schaik en Kai Michel, Het Oerboek van de mens. De evolutie en de Bijbel (Balans, Amsterdam 2016) ISBN 978 94 600 3046 8. Het tijdschrift Ruimte van Vrijzinnigen Nederland komt in januari met een themanummer rond het Oerboek.

Expositie getekende chakra's

Op zondag 11 december is het Kunst in de Kerk en worden getekende chakra's getoond van een tekengroep, waarvan ook Liza van der Meulen deel uit maakt. Zij zal ons iets vertellen over haar ervaringen met het tekenen van chakra's.

Marianne Evers, die deze tekenlessen leidt, geeft hieronder een toelichting wat er nu eigenlijk bedoeld wordt met chakra's. De genoemde symbolen kunt u dan op de tekeningen herkennen. Die geven een stem aan wat mensen kunnen voelen en ervaren.

In een lezing op 26 januari zal zij verdere uitleg hierover geven en trachten uw vragen te beantwoorden. Voor ons is dit een vrij onbekend terrein. Ongetwijfeld is het interessant hiermee kennis te maken.

DE DERTIEN KOSMISCHE CHAKRA'S

Wat doen de chakra's voor de mens?

Chakra's zijn energieknoppunten, die de kosmische energie op correcte wijze van een bepaald bewustzijnsgebied naar een lager bewustzijnsgebied vertalen. Hierdoor zal de kosmische energie via de chakra's uiteindelijk in de stof kunnen doordringen. Door het vrij doorstromen van energie door de chakra's zal de mens een geestelijke en lichamelijke gezondheid gaan ervaren. Onze chakra's transformeren de kosmische energie voor ons, op het niveau waar ons bewustzijn zich bevindt. Andersom vertaalt de chakra de energie van onze frequentie naar een hoger bewustzijnsgebied.

Bij elke chakra hoort een symbool. De symboolnaam is het transformatiesymbool dat het karma, dat opgeslagen is in het bewustzijnsveld dat bij het betreffende chakra hoort, kan transformeren.

Chakra 1 – Basischakra / Wortelchakra – Symbool: De witte Roos, het symbool van Universele Liefde. Zij vertegenwoordigt de Christuskracht. Zij is het symbool bij uitstek voor de genezing van kwalen en klachten. Zij heft het aan alle kwalen ten grondslag liggend karma op. Zij kan bovendien worden gevisualiseerd om de levensopdracht van de mens duidelijk te laten worden.

Chakra 2 – Heiligbeenchakra – Symbool: De Kristallijnen Diamant, het symbool van het Universele Licht. Dit symbool is verbonden met het bewustzijn. Indien de kristallijnen Diamant wordt gevisualiseerd stimuleert hij het bewustzijn en brengt daardoor de mens naar zijn hoger kosmisch doel. Hij vereffent de karmische belemmeringen die tussen de mens en zijn kosmische opdracht staan.

Chakra 3 – Zonnevlechtchakra / Navelcentrum – Symbool: De Witte Lelie. Een Zuiver Witte Lelie is het symbool van het Universele Leven. Zij bewaakt het levensdoel van de mens. Door dit symbool te visualiseren wordt het levensdoel van de mens duidelijker. De belemmeringen die hem van zijn levensdoel afhouden, worden getransformeerd.

Chakra 4 – Middenrifchakra / Miltchakra – Symbool: De Ark, het symbool van het Universele Zijn. Wanneer u de Ark oproept, behoudt hij uw leven of het leven van de ander. Dit doet hij door het belastende individuele karma te transformeren.

Chakra 5 – Hartchakra – Symbool: De Graal. Die kun je visualiseren als een kelkbeker, een beker op een voet. Hij transformeert al het karma dat niet direct tot het individuele karma behoort, zoals het familiekarma, het karma van een heel volk of van een lotsverbonden groep. Door de transformatie van het groeps karma worden de moeilijke onderlinge karmische banden vereffend.

Chakra 6 – Thymuschakra – Symbool: De Kristallijnen Kroon, die het groepsbewustzijn tot ontwikkeling brengt. Hij ontwikkelt bijvoorbeeld het collectieve bewustzijn van de volkeren in de derde wereld.

Chakra 7 – Keelchakra – Symbool: De Kristallijnen Lotus, die de levensbedoeling van levensvormen of van groepen tot ontwikkeling brengt, bijvoorbeeld die van de krokodil. Hij brengt dan de levensbedoeling van alle krokodillen duidelijker naar buiten. Dit geldt bv. ook voor een specifieke groep van mensen, zoals bepaalde bevolkingsgroepen. Hun kosmische bedoeling wordt gestimuleerd en beter begrepen.

Chakra 8 – Droomchakra / Kosmisch Doorstromingschakra – Symbool: De Witte Zwaan. Hij heeft de taak het leven te bewaken en te bevorderen. Hij brengt het leven of de levensvorm naar zijn hogere evolutiebestemming.

Chakra 9 – Derde oogchakra / Hypofysechakra – Symbool: De Gouden Zon. De Gouden Zon vervult al het individuele leven dat door hem wordt aangeraakt. Hij vervult bijvoorbeeld de levenssituatie van uzelf, uw vader of uw moeder.

Chakra 10 – Epifysechakra – Symbool: De Witte Iris. Die vervult door de transformatie van karma al het leven dat aan een groep verbonden is en daardoor een groepsbewustzijn heeft. Bijvoorbeeld de gehandicapte, de alleenstaande ouder, de hongerige, zij die verdriet hebben, maar ook de communist of de Palestijn.

Chakra 11 – Kruinchakra / Kroonchakra – Symbool: De Dubbele Ster. De Dubbele Ster (een vijfpuntige ster in een zevenpuntige) brengt hele natuurrijken of hele deelgebieden van het leven tot vervulling door de neutralisatie van hun karma. Zo kunt u bijvoorbeeld transformeren voor het mineralen-rijk, het plantenrijk, het dierenrijk, de engel, enz.

Chakra 12 – Transformatiechakra / Kosmische Manchakra – Symbool: De Gouden Zon met daarin een witte Iris. Deze bewaakt al het leven in de schepping dat sfeer verbonden is en vervult het. U raakt door dit symbool bijvoorbeeld een hele sfeer van de schepping aan. U helpt dan het door deze sfeer en zijn levensvormen opgewekte karma te transformeren.

Chakra 13 – Transmutatiechakra / Kosmische Vrouwchakra – Symbool: De Vlammen Gouden Zon. Dat is het Hoogste transformatiesymbool. Hij overkoepelt alle universele symbolen. Al wat naar vervulling zoekt, in welke vorm dan ook, visualiseert u in een vlammen Gouden Zon. De kracht van de universaliteit van Het Leven ontfermt zich dan over de mens of over de levensvorm, door de aflossing van hun karma op alle niveaus.

Lezing: Wat zijn chakra's – 26 jan.

Op 26 januari 2017 geeft Marianne Evers een lezing bij de expositie van de getekende chakra's. Zij geeft leiding aan de tekenclub die het werk, dat in onze kerk wordt geëxposeerd, heeft gemaakt. Wij nodigen iedereen uit die dit interessant vindt om deze lezing bij te wonen.

Kerk met de beelden, Peulenstraat 167, Hardinxveld-Giessendam
Aanvang 20.00 uur
Entree € 5,00

Voorlopige Agenda

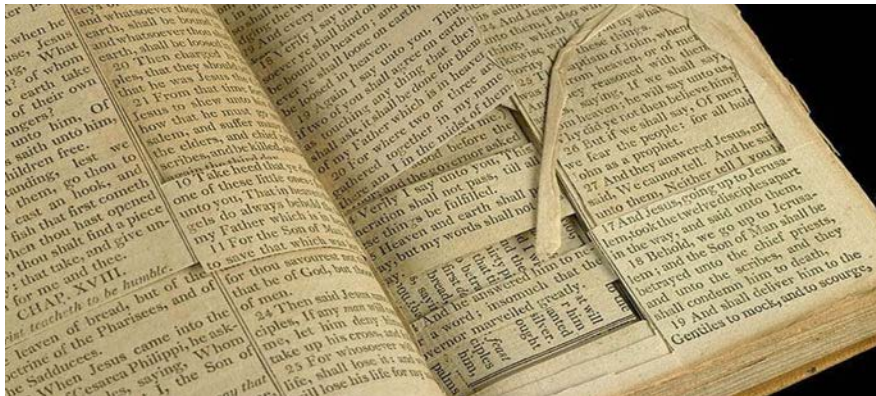

- 11 dec. Kunst in de Kerk: chakra's
19 dec. Kerstbroodmaaltijd voor allen, 16.00-19.00 u
- 5 jan. Leeskring
15 jan. Oecumenische gebedsdienst
19 jan. Themacafé met Aries van Meeteren
19 jan. Sliedrecht: Literaire avond
26 jan. Lezing Marianne Evers over chakra's bij de expositie van de tekenclub chakra's, entree € 5
- 2 febr. Leeskring
25 febr. Sliedrecht: Stampotten eten
2 mrt. Leeskring
mrt. Kunst in de Kerk
16 mrt. Sliedrecht: Filmavond
25 mrt. Lezing van Ton Vink over zijn boek: 'Schrijvers en Filosofen over *Wat is God*'
In de bibliotheek (i.s.m. de bieb), entree € 5
- 6 apr. Leeskring
16 april Paasdienst met vooraf Paasontbijt
begin mei Dagje uit
20 mei Regiodag bij Vrijzinnigen Hoeksche Waard, 125-jarig jubileum en lezing van Laurens ten Kate, hoogleraar Universiteit Humanistiek in Utrecht
- juni Kunst in de Kerk

De Bijbel kan me nog meer vertellen

We tobben soms met Bijbelteksten die zwaar op de maag liggen. Wat te denken van Richteren 19 (ook bekend als de ‘schanddaad in Gibe’a’), de laatste verzen van Psalm 139, het bijna-offeren van Izaäk (Genesis 22), om maar een greep te doen. Een heel natuurlijke reactie is om die stukken maar over te slaan. Er staan nog zoveel andere dingen in de Bijbel die we wél mooi vinden: teksten die ons richting geven en waar we ons aan kunnen optrekken.

Er zijn mensen die letterlijk de schaar zetten in de Bijbel. Neem

bijvoorbeeld Thomas Jefferson (1743-1826), de derde president van de Verenigde Staten. Hij knipte en plakte zijn eigen ‘Bijbel’ bij elkaar. Met een mesje sneed hij passages uit de evangeliën die hij behartigenswaardig vond. Delen die hem ongeloofwaardig voorkwamen liet hij weg. Uiteindelijk bleef alleen een boek over met ‘morele lessen’ van Jezus van Nazareth.

Maar het kan ook anders. Op 10 november jl. is Alke Liebich, een van de auteurs van het boek *Liberaal Christendom*, bij ons komen vertellen over hoe je kunt omgaan met de Bijbel en de moeilijke teksten die we daarin soms tegenkomen.

Liebich en de andere schrijvers van *Liberaal Christendom* willen laten zien wat een vrijzinnige kijk op de dingen kan betekenen voor 'mensen van nu'. De auteurs mikken daarbij vooral op gelovigen die moeite hebben met een God die hoog in de hemel het universum regeert en die in plaats daarvan erkennen dat je op meerdere manieren naar God kunt kijken en dat er meerdere geloofswaarheden naast elkaar kunnen bestaan.

Wat betekent dat voor hoe we de Bijbel lezen? Als de Bijbel niet langer een uit de hemel neergedaald, in graniet gebeiteld Woord van God is, dan biedt dat volgens Liebich ongelofelijk veel ruimte. De Bijbel komt van zijn voetstuk en verandert van de hoogste autoriteit in een gesprekspartner. En van een gesprekspartner hoeft je niet zomaar alles aan te nemen. Je mag het dus met een tekst oneens zijn, je mag weerwoord bieden. Sterker nog, dat wordt zelfs van ons verwacht. Anders is immers van een *gesprek* geen sprake meer.

Liebich laat enkele bewerkingen zien van Psalm 137. Het lied is een typische lastige tekst. De Psalm begint met een beschrijving van joodse ballingen in Babel die treuren over Jeruzalem. Ze zitten vol heimwee. Als Babylonische

bewakers vragen om een lied te zingen over hun mooie stad, dan stokt hun stem. Ze kunnen het niet. Dan ineens verandert de tekst van toon. De treurnis slaat om in wraakgevoelens:

“Dochter van Babel, gij, straks verwoest, geprezen die u vergeldt wat gij bij ons aan hebt gericht. Geprezen die grijpt en verplettert uw kinderen tegen de rots.”

De tekst stuit tegen de borst en komt barbaars over. Aan de andere kant: we lezen over wraakgevoelens. Is dit een oproep tot geweld? Of laat de Psalmdichter de wraak uiteindelijk over aan God? En hoe begrijpelijk zijn de wraakgevoelens?

De Nederlandse dichter Lloyd Haft heeft in 2003 een Psalmbewerking uitgegeven waarin hij – als een soort Thomas Jefferson – alleen die gedeelten heeft vertaald waar hij in spiritueel opzicht mee uit de voeten kan. Passages die hij ziet als ‘kudde-instincten die wij aan een vroeger stadium van de evolutie hebben overgehouden’ slaat hij over. En dus ontbreekt in zijn versie van Psalm 137 de wens dat iemand de Babyloniërs met gelijke munt terugbetaalt.

In de discussie over de Psalm komt naar voren dat we – als we eerlijk zijn – de wraakgevoelens van de Psalmdichter best kunnen begrijpen. Kom niet aan onze kinderen! Het zijn niet de fraaiste kanten van onszelf die door de Psalmist worden aangesproken, maar ze zijn er wel en we mogen het er over hebben als we met de tekst in gesprek gaan.

Als we de Bijbel op ooghoogte houden, dan kan dat eeuwenoude boek ons méér vertellen, ook over oer-menselijke ervaringen waar we liever van wegkijken. Het blijkt dat wat betreft menselijke emoties en behoeftes er niet zoveel nieuws is onder de zon. Het kan lonend zijn wanneer we openstaan voor oude antwoorden en iets daarvan herkennen bij onszelf, wat voor duisters er dan soms ook aan de dag treedt.

Het was leuk om zo met elkaar in gesprek te zijn. Dat doen we niet zo vaak, althans, niet op deze manier. Niet over de Bijbel. En dat is eigenlijk best jammer. **Aries van Meeteren**

Themacafé

In november was er een lezing in onze kerk over moeilijke teksten in de Bijbel. Ik hoorde vooraf onder veel mensen: ‘Ik ben benieuwd!’ Ze vertelden dat ze zelf ook de nodige problemen met Bijbelteksten hebben. En ook in gesprekken met mensen komen nog wel eens vragen over bepaalde passages voorbij.

Dat deed bij mij de vraag rijzen: zou het wat zijn om een paar ochtenden te organiseren, telkens rond een bepaald thema. Dat kan opnieuw iets zijn met moeilijke teksten. Maar het hoeft niet alleen over de Bijbel te gaan.

Laat ik een voorschot nemen. We kunnen het ook hebben over: zin en onzin van bidden, wat zijn apocriefe Bijbelboeken, de geschiedenis van de vrijzinnigheid, wat zeg je tegen iemand als diegene vraagt wat je gelooft, wat moet je met verhalen over het einde der tijden, wat is mystiek, welke muziek raakt je en waarom enz. enz.

Vult u het lijstje vooral ook zelf aan! Want het gaat erom dat we het hebben over wat u bezig houdt! We praten zo weinig met elkaar over onze vragen en drijfveren, terwijl er, individueel, zo heb ik gemerkt, heel wat leeft.

Wat mij betreft worden het loszand-bijeenkomsten onder de titel ‘Themacafé’. U hoeft dus zeker niet iedere keer te komen, alleen als het onderwerp u boeit. En wat mij betreft stellen we de ochtenden ook breder open.

Doet u mee? En waarover zou u het willen hebben? Laten we daar – voor wie dat wil – op 19 januari om 10.00 uur met elkaar over praten in de zaal naast de kerk. Ik kijk er naar uit!

Aries van Meeteren

Hein Stufkens – Misverstand

*Ik was te Cadzand aan het strand
getuige van een misverstand
toen ik twee golven hoorde spreken
precies voordat ze zouden breken.
De ene riep: "Het is gedaan
we zullen hier te pletter slaan!"
De ander zei beslist: "Welnee,
je bent geen golf, je bent de zee."*

Vrouwenvereniging

Op 20 september is het besluit genomen de vrouwenvereniging op te heffen. Drie of vier leden is echt onvoldoende. Van het geld wat nog in kas was werd een bedrag van € 500,00 aan onze Geloofsgemeenschap geschonken. Van het overige wordt een Kerstbroodmaaltijd voor allen georganiseerd op 19 december en in het voorjaar gaan we een gezellige middag naar de theetuin De Groene Broek hier in Hardinxveld-Giessendam.

Leeskring

Door de beschikbaarheid van de boeken verandert er wel eens een volgorde.

In november lazen we *Zweedse laarzen* van Henning Mankell, wat erg goed viel.

Op 1 december werd het *De tuin van de avondnevels* van Tan Twan Eng. Deze

Chinese schrijver was niet ieders favoriet en kreeg zowel vijven als negens. Een bijzonder boek, met een stuk geschiedenis erin.

De volgende bijeenkomst is op donderdag 5 januari, dan bespreken we *Als de winter voorbij is* van Thomas Verbogt. Op 2 februari *Judas* van Amos Oz en op 2 maart *De Kozakkentuin* van Jan Brokken.

We hopen dat de boeken in de smaak vallen.

Films in de bieb

Elke maand een boekverfilming:

woensdag 21 dec.	Een man die Ove heet
woensdag 18 jan.	Publieke Werken
woensdag 15 febr.	The lady in the van
woensdag 22 maart	Love & friendship

Elke film begint om 20.00 uur. Tickets voor € 5,00 voor bibliotheekleden en € 7,50 voor niet-leden zijn te koop in de Bibliotheek en op www.debibliotheekaanzet.nl.

Algemene ledenvergadering 17-11-2016

De presentielijst telt 12 leden en de voorganger, 3 berichten van verhindering.

De voorzitter heet iedereen welkom. De notulen worden goedgekeurd evenals het jaarverslag 2015-2016. Het bestuur stelt dat zij graag nieuwe wegen wil onderzoeken, maar niet zonder steun van de leden.

De landelijke Algemene vergadering wordt bezocht door Tonny Keizer en René de Groen.

Administrateur Koen Bohré licht de financiële stukken toe. Er waren 38 kerkdiensten met gemiddeld 22 kerkgangers per dienst. De collecte per kerkganger nam af. De bijdragen namen toe. Door bezuinigingen en beperkingen namen de kosten af. De reserve orgelfonds is voldoende.

Het negatief saldo bleef beperkt tot € 451. Dit is 10 % van wat begroot is. Mede door verkregen subsidies voor innovatie en ouderen is dit een heel goed resultaat. We moeten er wel rekening mee houden dat subsidies geen vaste financiering zijn. Er is ruim begroot, het tekort van € 2374 kan wellicht wat meevallen.

De kascontrolecommissie bestond uit dhr. P. van 't Verlaat en dhr. R.P. de Groen. Uit het verslag van de heren blijkt dat alles in orde is bevonden. De vergadering is akkoord met het financieel verslag.

Dank aan Koen en aan de commissie. Dhr. P. van 't Verlaat treedt af en dhr. R.P. de Groen blijft. Als 2e lid wordt gekozen: de heer J. Huisman, niet aanwezig, resp. mw. A. Huisman.

In de pauze vindt de uitloting van 10 % van de obligaties plaats. Het zijn de nummers: 163, 216, 172, 122, 138, 207, 28, 23, 214, 169, 155, 5, 157, 141, 182, 25, 94 200, 93, 17, 165.

Uitgelote obligaties, die niet binnen 5 jaar bij de penningmeester worden geïnd, vervallen.

De vooruitzichten voor onze afdeling zijn verbeterd. Stoppen is minder urgent. Met de innovatiesubsidie kunnen we nog een goed programma maken. Verzoek van de leden is meer bekendheid aan de

exposities geven. Eenmaal per kwartaal een zaterdagmiddag openstellen voor het publiek, zoals bij de braderie. Wie wil dat begeleiden?

Samenwerking met Sliedrecht: doorgaan met gesprekken en verdergaande mogelijkheden verkennen. Elkaars programma's bekend maken en bezoeken. Ons kerkgebouw voorlopig handhaven (huurders). Binnenkort overleg met Sliedrecht.

Onze voorganger, Aries van Meeteren heeft veel kennismakingsbezoeken gedaan. De leden laten weten dat ze heel blij met hem zijn. Hij ook met ons. We zingen vaak uit andere bundels, mooie teksten.

Verzoek om vaker na de dienst koffie te drinken, want geeft veel contacten. Kijken of om de twee weken uitvoerbaar is.

Afgelopen donderdag was er de lezing van Alke Liebich over geweldsteksten in de bijbel. Aries zou wel graag een aantal middagen willen organiseren rond een bijbels thema. Is daar interesse voor? Aries schrijft een stukje in de Band.

Activiteiten in het komende seizoen worden opgesomd..

Voor de kerstboom worden vier sponsors gevonden.

Er zijn geen mensen die in het bestuur willen plaatsnemen, derhalve blijft het bestuur ongewijzigd.

Niemand heeft er bezwaar tegen dat onze volgende algemene vergadering niet 's avonds maar 's middags is.

Met dank aan allen voor meedenken en meepraten sluit de voorzitter de vergadering. Zij leest een gebed uit het nieuwe liedboek, blz. 579 en wenst ons wel thuis.

*Zegen ons met uw stilte,
dat de drukte in ons zwijgt;
geef ons vrede met wat onaf is,
en plezier in wat geklaard is;
bewaar het licht in de nacht
dat wij ons toevertrouwen aan de slaap,
als u over ons waakt.*

Vrijzinnigen Nederland

Afd. Hardinxveld-Giessendam

Kerkgebouw: Peulenstraat 167, geen postadres, geen telefoon
Postadres: Peulenstraat 215, 3371 AM Hardinxveld-Giessendam
E-mail: info@kerkmetdebeelden.nl
Website: www.kerkmetdebeelden.nl
Voorganger: Dr. A.P.B. Van Meeteren, Rivierdijk 523, 3361 AM
Sliedrecht. tel. 06 2625 8184 alleen overdag, behoudens
noodgevallen
e-mail avanmeeteren@kerkmetdebeelden.nl

De Band: Tilly de Groen, Groot Veldsweer 55, 3371 CB,
tel. 06-37374559, tilly@degroen.eu

Kopij data: 1 december, 1 maart, 1 juni, 1 september
E-mail: redactie@kerkmetdebeelden.nl

Aandachtscommissie: Mw. A.E. Kazen-van Dijk, Peulenstraat 215, 3371
AM, Tel. mobiel 06-8333 4406

BESTUUR:

Voorzitter: Mw. E. Sluimer-Vervoorn, Bonkelaarplein 97, 3363 EL
Sliedrecht, tel. 0184-612475

Secretaris: Mw. M.A.de Groen-van den Berg, Groot Veldsweer 55, 3371
CB, 06 3737 4559, tilly@degroen.eu

Administrateur/
penningmeester: Dhr. K. Bohré, Pauwtjesmolen 4, 3371 RM, tel. 0184-614359
Rekeningnummer **NL70 INGB 0000 5957 95** of
NL11 RABO 0325 0333 74

beide ten name van de penningmeester NPB.

Leden: Mw. T. Keizer-Trapman, Rivierdijk 646, 3371 EE, tel. 0184-
612002

Mw. A.E. Kazen-van Dijk, Peulenstraat 215, 3371 AM, tel.
06 8333 4406

Streekdag Vrijzinnigen Meerkerk

Op **zondag 2 oktober** waren we op de Streekdag in de Kapel, te Meerkerk.

Daar hadden we een mooie dienst, een fijn nagesprek en werden we enorm verwend.

Charles Dickens in adventstijd

Op 10 december waren we te gast in Kedichem, waar Marinus den Oudsten het verhaal "A Christmas Carol" tot leven liet komen.

Eén ster

*Eén ster maakt de lucht minder dreigend.
Eén kaars maakt de nacht minder zwart.
Eén hand maakt de weg minder eenzaam.
Eén stem maakt de dag minder stil.*

*Eén vonk kan begin van nieuw vuur zijn.
Eén noot het begin van een lied.
Eén kind het begin van een toekomst.
Eén wens het begin van een jaar.*

(Jacqueline Roelofs- van der Linden)

***We wensen u allen goede Kerstdagen
en een
Gelukkig Nieuwjaar***

